

XII. Työnvälitystoimisto.

Työnvälitystoimiston johtokunnan vuodelta 1921¹⁾ antama kertomus oli seuraavan sisältöinen:

Johtokunta. Työnvälitystoimiston johtokuntaan kuuluivat vuonna 1921 filosofiantohtori S. Ivalo puheenjohtajana, ent. senaattori M. Paasivuori varapuheenjohtajana sekä uunintekijämestari A. Malmi, kirjelijättelijä P. Rahikainen ja toimittaja rouva O. Tainio jäseninä.

Johtokunta kokoontui vuoden kuluessa 8 kertaa. Se on kokouksissaan käsitellyt, paitsi juoksevia asioita, joukon kysymyksiä, joista tässä mainittakoon seuraavat:

Tiedustelu työsuhteista Helsingissä ja sen lähiseuduilla helmikuussa sekä samanlainen tiedustelu syyskuussa seuraavana talvikautena odotettavissa olevista työsuhteista. Tiedustelujen kautta saadun aineiston pohjalla antoi toimisto selostukset työsuhteista sosiaalhallitukselle ja Helsingin kaupungin rahatoimikamarille:

toimenpiteistä töiden hankkimiseksi maaseudulla ja työttömäin lähettämiseksi niihin;

esitys kaupunginvaltuustolle anomuksen tekemisestä valtioneuvostolle, että se ryhtyisi järjestelmällisiin toimenpiteisiin työttömyyden poistamiseksi ja sen seurausten lieventämiseksi. Esityksen johdosta päätti kaupunginvaltuusto tehdä anomuksen valtioneuvostolle;

konttori- ja liikeapulaisten sekä nuorison työnvälitysosastojen järjestämisestä ja toimiston huoneiston laajentamisesta. Johtokunnan anomuksesta päätti kaupunginvaltuusto seuraavan vuoden alussa mainittuja aloja varten perustettavaksi kaksi uutta osastoa, toisen mies-, toisen naisosastojen yhteyteen sekä samalla toimiston huoneistoa laajennettavaksi mainittuja osastoja varten kuin myös miesosastoille laitettavaksi suuremmat odotushuoneet;

lasunto kaupungin viranpitäjän palkkojen järjestelystä.

Johtokunnan tekemän ehdotuksen johdosta vahvisti kaupunginvaltuusto toimistolle uuden ohjesäännön, jossa m. m. toimiston toiminimi »Helsingin kunnan työnvälitystoimisto» muutettiin »Helsingin kaupungin työnvälitystoimisto» nimiseksi.

Henkilökunta. Toimiston johtajana oli A. H. Karvonen. Miesosastojen johtajina toimivat H. E. Blomqvist ja W. O. Ahtio sekä apulaisena U. Vinha. Naisosastojen johtajanvirkoja hoitivat neiti E. Sundström, rouva R. Hämminen ja neiti A. Bruun, apulaisina toimivat neidit E. Tötterman ja E. Bauer sekä

¹⁾ Osaa kertomusta seuranneita tilastotietoja ei ole tässä julkaistu.

ylimääräisenä apulaisena (1 p:stä maaliskuuta) neiti S. Rechardt. Toimiston vahtimestarina toimi V. Jyrkänne.

Toimiston liike. Vuonna 1921 useimmilla tuotannon aloilla vallitsevat tavallista huonommat työsuhteet vaikuttivat myöskin työnvälitystoimiston liikkeeseen, tehden sen tavallisista oloista poikkeavaksi.

Toimistossa oli liike suuri, sen odotushuoneet olivat ahdinkoon asti täynnä väkeä, ja toimiston henkilökunnalla oli runsaasti työtä työnhakijain vastaanottamisessa, merkintöjen tekemisessä toimiston kirjoihin työttömyyden toteuttamiseksi, työttömyystilaston pitamisessä ja työttömyystodistusten antamisessa työttömyyskassoille ja köyhäinhuoltohallitukselle y. m.

Kun useimmilla työaloilla työväkeä vähennettiin pitkän vuotta, ja kun työttömät kiertelivät työnkysynnässä kaikissa tunnetuissa liikkeissä sekä kaupungissa että sen lähimmässä ympäristössä, ei varsinkaan suurimpien työnantajain tarvinnut käyttää toimiston välitystä kuin poikkeustapauksissa. Hätäaputoita ei ollut samassa laajuudessa kuin edellisinä vuosina ja monet kunnan laitokset, kuten sähkö-, kaasu-, vesijohto- ja puhtaanapitalaitos eivät tänä vuonna ottaneet väkeä toimiston välityksellä ollenkaan. Kaupungin töihin otettiin toimiston välityksellä ainoastaan 732 henkeä (v. 1920 783 v. 1919 2,536, v. 1918 4,582 ja v. 1917 5,443 henkeä).

Toimistosta tilasivat työväkeä etupäässä pienet työliikkeet ja laitokset, joissa työnhakijat eivät tieneet käydä töitä kysymässä, talonomistajat rakennustyöväkeä sekä perheet ja ravintolat palvelusväkeä, joten joukkovälityksiä oli vähän. Välityksien määrä Helsingissä sekä mies- että naisosastoilla oli sen vuoksi pienempi kuin edellisinä vuosina — olosuhteisiin nähden kuitenkin verrattain hyvä —, mutta sen sijaan oli välityksiä toisille paikkakunnille enemmän, mikä aiheutui siitä, että toimisto koki sijoittaa työttömiä toisille paikkakunnille mikäli mahdollista oli.

Toimiston liikkeestä esitetään tässä seuraavat yksityiskohtaisemmat tiedot työnhakemuksista, tarjotuista ja täytetyistä paikoista.

Työnhakemukset ja työnhakijat. Työnhakemusten luku, jaettuna työnhakijain sukupuolen mukaan käy selville seuraavista numeroluvuista:

	1921.		1920.		Lisäännys vuonna 1921 verrattuna vuoteen 1920.	
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Miesten tekemiä . .	8,960	37.7	8,758	38.5	202	2.3
Naisten » . .	14,838	62.3	13,992	61.5	846	6.0
Yhteensä	23,798	100.0	22,750	100.0	1,048	4.6

Työnhakemuksia teki kaikkiaan 10,882 eri henkilöä, joista 4,079 eli 37.5 % oli miehiä ja 6,803 eli 62.5 % naisia ja jotka työttömäksi jouduttuaan uudistivat työnhakemuksensa 12,916 eri tapauksessa. Edellisenä vuotena oli työtä hakevia eri henkilöitä 3,539 miestä ja 6,448 naista.

Kirkonkirjoituspaikan mukaan jakaantuivat työnhakijat vuonna 1921 seuraavasti:

	Miehiä.		Naisia.		Molemmat sukupuolet.	
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Helsinki	3,883	95.2	4,712	69.3	8,595	79.0
Muut paikkakunnat	196	4.8	2,091	30.7	2,287	21.0
Yhteensä	4,079	100.0	6,803	100.0	10,882	100.0

Kun työnhakijoilta toimistoon ilmoittautuessa vaaditaan papintodistus perhesuhteiden y. m. seikkain selvittämistä varten, on ryhmitys tehty sen mukaan, joten tilasto ei vastaa työnhakijain ryhmitystä kotipaikkaoikeuden mukaan.

Miespuolisiin työnhakijoihin nähden ryhmitys jotakuinkin vastaa myöskin kotipaikkaoikeutta, poikkeuksena vain muutamia kymmeniä 50 vuotta täytettyään tänne muuttaneita — joiden kotipaikka ei enää muutu — sekä eräitä hiljan muuttaneita, jotka eivät vielä ole ehtineet kotipaikkaoikeutta saavuttaa. Sitävastoin on huomattavalla määrällä toisilla paikkakunnilla kirkonkirjoissa olevilla naisilla todennäköisesti kotipaikkaoikeus täällä, sillä moni niistä on ollut täällä palveluksessa jo pitemmän aikaa ja palveluspaikoihin saan tullut myöskin hengille pannuksi.

Kun työsuhteet kaupungissa olivat huonot ja asuntojen saanti vaikea, ei tänne paljon muuta työväkeä muuttanut kuin palvelijattaria, joista oli keväällä ja syksyllä verrattain suuri puute.

Perheolojen ¹⁾ mukaan ryhmitettyinä jakaantuivat työnhakijat seuraavasti:

	Miehiä.		Naisia.		Molemmat sukupuolet.	
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Perheellisiä	2,091	51.3	1,076	15.8	3,167	29.1
Yksinäisiä	1,988	48.7	5,727	84.2	7,715	70.9
Yhteensä	4,079	100.0	6,803	100.0	10,882	100.0

Äidinkielen mukaan ryhmittyvät työnhakijat seuraavasti:

	Miehiä.		Naisia.		Molemmat sukupuolet.	
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Suomenkielisiä ..	3,562	87.3	5,989	88.0	9,551	87.8
Ruotsinkielisiä ..	503	12.3	800	11.8	1,303	12.0
Muunkielisiä	14	0.4	14	0.2	28	0.2
Yhteensä	4,079	100.0	6,803	100.0	10,882	100.0

Tarjotut paikat. Kuten edellä on selostettu, vähentyi tarjottujen paikkain luku Helsingissä vuonna 1921 edelliseen vuoteen verraten sekä mies- että naisosastolla, mutta toisilla paikkakunnilla tarjottujen paikkain luku lisääntyi. Tarjottujen paikkain lukuun on otettu toimiston tiedustelujen johdosta tarjotuista metsätöistä vain varmat tilaukset, joihin toimisto saattoi väkeä lähettää, sitävastoin on kauempaa saapuneet epämääräiset ilmoitukset jätetty pois.

Tarjottuja paikkoja oli kaikkiaan 15,390, niistä 3,783 eli 24.6 % miehille ja 11,607 eli 75.4 % naisille. Edellisenä vuonna oli tarjottuja paikkoja 17,710.

Tarjotuista paikoista oli:

	Miesten paikkoja.		Naisten paikkoja.		Yhteensä.	
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Helsingissä	2,868	75.8	9,191	79.2	12,059	78.4
Muulla	915	24.2	2,416	20.8	3,331	21.6
Yhteensä	3,783	100.0	11,607	100.0	15,390	100.0

¹⁾ Perheellisiin on tässä luettu, paitsi naimisissa olevia henkilöitä myöskin naimattomat naiset ja lesket, joilla on lapsia elätettävänään, ja yksinäisiin myöskin lapsettomat lesket, joten ryhmitys ei ole tehty siviilissäädyn, vaan perheenelettämis-velvollisuuden mukaan.

Täytetyt paikat. Tarjotuista paikoista täytettiin:

	Miesten paikkoja.		Naisten paikkoja.		Yhteensä.	
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Helsingissä	2,791	97.3	7,938	86.4	10,729	89.0
Muualla	391	42.7	1,484	61.4	1,875	56.3
Yhteensä	3,182	84.1	9,422	81.2	12,604	81.9

1,802 tapauksessa (56.6 %) oli miehille ja 3,629 tapauksessa (38.5 %) naisille välitetty työ tilapäistä laatua. Sellaisia välityksiä oli kaikkiaan 5,431 eli 43.1 %.

Edellisenä vuonna oli miesten paikkain välityksiä 4,456 ja naisten paikkain 10,029 eli yhteensä 14,485 välitystä, joten välitysten määrä on vähentynyt 1,881 välityksellä. Huomattavin vähennys on tapahtunut tilapäisten töiden välityksessä molemmilla osastoilla.

Toisille paikkakunnille tapahtuneiden välitysten määrä on edelliseen vuoteen verraten lisääntynyt 444 välityksellä.

Täyttämättä jääneet paikat. Tarjotuista paikoista jäi täyttämättä:

	Miesten paikkoja.		Naisten paikkoja.		Yhteensä.	
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Helsingissä	77	2.7	1,253	13.6	1,330	11.0
Muualla	524	57.3	932	38.6	1,456	43.7
Yhteensä	601	15.9	2,185	18.8	2,786	18.1

Miehille Helsingissä tarjotuista paikoista jäi täyttämättä vain 77 (edellisenä vuonna 337), mikä on ainoalaatuinen saavutus toimiston koko olemassaolon aikana. Tämän selittää työnhakijain runsaus ympäri vuoden. Toisilla paikkakunnilla täyttämättä jääneet paikat olivat metsätyömiesten paikkoja, joihin ei ollut riittävää määrää halullisia lähtijöitä sekä metalli- ja sähkötyömiesten paikkoja pariin tehtaaseen, joissa oli palkkariidat. Toimisto ei myöskään saanut täytetyksi kaikkia muonarengin paikkoja. Täyttämättä jääneet naisten paikat olivat pääasiassa palvelijattaren paikkoja Helsingissä ja toisilla paikkakunnilla sekä perunannostoväen paikkoja maaseudulla, joihin ei saatu riittävästi väkeä. Verrattain suuri määrä palvelijattaren paikkoja jäi täyttämättä ruotsinkielisten työnhakijain puutteen vuoksi.

Työnhakemusten sekä tarjottujen ja täytettyjen paikkain lukumäärä eri ammateissa ja toimialoilla käy selville seuraavalla sivulla olevasta taulukosta:

Ammatti ja toimiala.	Työnhakemuksia.			Tarjottuja paikkoja.			Täytettyjä paikkoja.		
	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.
<i>Maa- ja metsätalous</i>	139	622	761	216	961	1,177	158	818	976
<i>Teollisuus ja käsityö.</i>									
Metalliteollisuus	577	69	646	54	8	62	27	8	35
Kivi-, savi- ja lasiteollisuus	156	7	163	19	7	26	12	7	19
Kemiallinen teollisuus	—	3	3	—	4	4	—	4	4
Nahka- ja karvateollisuus	43	12	55	16	4	20	10	4	14
Kehruu- ja kutomateollisuus	—	25	25	—	2	2	—	2	2
Vaate- ja vaatusteollisuus	5	447	452	—	302	302	—	301	301
Paperiteollisuus	12	102	114	—	16	16	—	16	16
Puuteollisuus	184	19	203	576	—	576	154	—	154
Rakennusteollisuus	5,898	648	6,546	1,112	96	1,208	1,073	96	1,169
Valaistulaitokset	36	—	36	23	—	23	3	—	3
Ravinto- ja nautintoaineteollisuus	23	325	348	3	28	31	3	27	30
Graafillinen teollisuus	22	4	26	2	8	10	1	8	9
Teollisuus ja käsityö, luokitamattomat	105	—	105	9	—	9	8	—	8
<i>Kauppa ja kulkuneuvot.</i>									
Kauppa	204	382	586	8	52	60	8	38	46
Meri- ja satamaliikenne	145	—	145	6	—	6	5	—	5
Maaliikenne	165	—	165	28	—	28	27	—	27
Ravintola- ja hotelliliike	2	2,685	2,687	1	1,405	1,406	1	1,371	1,372
<i>Sekatyöt, luokitamattomat</i>	926	1,051	1,977	1,636	967	2,603	1,625	967	2,592
<i>Taloustoimet</i>	—	8,155	8,155	—	7,676	7,676	—	5,695	5,695
<i>Erinäiset toimet</i>	249	55	304	54	26	80	52	24	76
<i>Käskyläisiä ja oppilaita</i>	69	227	296	20	45	65	15	36	51
Yhteensä.	8,960	14,838	23,798	3,783	11,607	15,390	3,182	9,422	12,604

Helsingin piirin piirityönvälitystoimistona toimiessaan on toimisto itse suoraan edelleen hoitanut työnvälitystä ulkokuntiin, kun sen alaisina toimivain kolmen paikallisen toimiston liike on ollut aivan pieni. Muuta yhteistoimintaa kuin tietojen hankintaa asianomaisten seutujen työ-oloista, ei toimistojen kesken ole saatu syntymään. Piiritoimisto välitti toisille paikkakunnille 1,484 naista ja 391 miestä eli yhteensä 1,875 henkeä; edellisenä vuonna 1,431 henkeä.

Toisille paikkakunnille tehdyistä välityksistä, sittenkuin niistä oli vähennetty kaupungin halkokonttorin ja kaupungin asukkaiden kaupungin ulkopuolella oleviin töihin tapahtuneet 158 välitystä, suoritti sosialihallituksen työnvälitysosasto valtioavustusta 1,717 välityksestä à 5 markkaa, yhteensä 8,585 markkaa.

Nuorison työnvälitys. Kun toimiston huoneiston laajentaminen lykkääntyi seuraavaan vuoteen, oli nuorison työnvälitys edelleen järjestettynä N. M. K. Y:n Pikatoimisto Mars'in yhteyteen, jolle kaupunginvaltuusto tähän tarkoitukseen myönsi 13,000 markan apurahan.

Kun nuorison välitys siten tapahtui erillään työnvälitystoimistosta, ei sen liikettä ole otettu toimistonti lastoon, jonka vuoksi siitä tässä esitetään vain seuraavat tiedot:

	Työnhakijoita.		Tarjottuja paikkoja.		Täytettyjä paikkoja.	
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Poikia	649	53.8	459	58.5	409	66.4
Tyttöjä	557	46.2	326	41.5	207	33.6
Yhteensä	1,206	100.0	785	100.0	616	100.0

Vuonna 1920 oli työnhakijoita kaikkiaan 535, tarjottuja paikkoja 506 ja täytettyjä paikkoja 423.

Työnhakijoista oli toispaikkakuntalaisia 32 poikaa ja 19 tyttöä, tarjottuista paikoista toisille paikkakunnille 80 pojan- ja 77 tytönpaikkaa. Toisille paikkakunnille tuli välitetyksi 69 poikaa ja 51 tyttöä eli yhteensä 120 henkeä. Helsinkiin välitetyt paikat olivat käskyläis- ja oppipoikain ja -tyttöjen paikkoja; osa tytöistä tuli palvelijattariksi. Toisille paikkakunnille tapahtuneet välitykset olivat maataloustoimiin.

Työolot Helsingissä vuonna 1921. Maailmansodan loputtua tuotanto- ja liikealoilla toivottu nousukausi, joka vuonna 1919 ja vuoden 1920 alkupuoliskolla oli synnyttänyt vilkkaan yritteliäisyyden ja toiminnan, loppui lyhyeen, osoittautuen enemmän toiveille kuin tosiolojen pohjalle perustuvaksi. Jo vuoden 1920 loppupuolella tapahtui huomattava käänne. Pääomien niukuus pakotti monet yritykset teollisuuden alalla siirtymään toisiin aikoihin tai raukeamaan. Toimintaa tällä alalla täytyi vuoden lopulla jo supistaa. Alko yleinen alaspäin meno miltei kaikilla muilla paitsi maatalouden alalla.

Tämä aleneva suunta pysyi vallitsevana koko vuoden 1921, lukuunottamatta kesäkuukausia, jolloin työsuhteet vilkastuivat useilla työaloilla.

Eri työaloilla vallinneista työoloista esitettäköön tässä seuraavia yksityiskohtaisempia tietoja:

Maataloudessa Etelä-Suomessa vallitsi hyvät työolot ympäri vuoden, mikä osittain vaikutti myöskin työsuhteisiin Helsingissä. Talvikautena kuitenkin oli metsänhakuutöitä vähemmän kuin edellisenä vuonna. Tiedustelemalla sai toimisto kuitenkin metsänhakuutyön tarjouksia enemmänkin määrälle kuin mitä löytyi halukkaita lähtijöitä. Osa helsinkiläistäkin työväkeä työskenteli myöskin maatalous- ja rakennustöissä toisilla paikkakunnilla, niistä huomattava määrä naisia syyskesällä viljan ja juurikasvien korjuussa.

Metalliteollisuudessa huonontuivat työsuhteet jo edellisen vuoden lopulla ja tämä alaspäinmenokausi jatkui edelleen. Työväen, etupäässä aputyöväen ja vähemmän kehittyneen ammattiväen, lukua vähennettiin talven kuluessa useista tehtaista, yhteensä noin 200 henkeä. Tilanne parani kokolailla kesän ajaksi, mutta syksyllä; loka- ja marraskuussa, työolot taas huonontuivat, työväkeä vähennettiin, etupäässä aputyöväkeä, levyseppiä, y. m. yhteensä noin 300 henkeä.

Kiviteollisuudessa (varsinaisissa kivenhakkaamoissa) oli suhteellisesti hyvät työolot koko vuoden.

Kemiallisessa teollisuudessa vallitsi hyvät työolot. Useiden kemiallisten valmisteiden valmistaminen kotimaassa on päässyt hyvin kehittymään, kun tullilainsäädäntö tällä alalla suojelee kotimaista teollisuutta paremmin kuin monilla muilla aloilla.

Nahkateollisuudessa oli alkupuolella vuotta huonot työolot. Nahkimoissa olivat työt talvella sangen vähissä, ja kenkätehtaat työskentelivät pienennetyllä työvoimalla, toiset rajoitetulla työajalla 4 päivää viikossa. Kevättalvella kuitenkin työsuhteet paranivat vähitellen, niin että sekä nahki-

mot että kenkätehtaat pääsivät käymään säännöllisesti täydellä työvoimalla, ja pysyi tilanne jokseenkin samanlaisena vuoden loppuun.

Pukutavarateollisuudessa oli jotenkin normaaliset työolot. Tammi- ja helmikuussa oli tavanmukainen sesonki-työttömyys, jolloin noin puolet ammattilaisista oli joutilaana, mutta kevät- ja syyskautena oli töitä runsaasti. Töiden käyntiä häiritsi elo- ja syyskuussa osittainen työlakko.

Varsinaista paperiteollisuutta ei kaupungissa ole, mutta tähän alaan kuuluvissa kartonki-, kotelo- ja pussitehtaissa sekä kirjansitomoissa oli hiljaiset työolot, keväällä ja syksyllä vähän paremmat, mutta talvella ja keskikesällä huonot. Suurempaa määrää työntekijöitä ei kuitenkaan ollut työttömänä, mutta eräissä liikkeissä työskenneltiin ajoittain tavallisesta rajoitetulla työajalla.

Puuteollisuudessa, johon kaupungissa kuuluu vain puusepäneliikkeet, kolme höyläämötä ja sahalaitos, vallitsi talvella huonot työolot. Puusepäneliikkeissä ja varsinkin höyläämöissä oli töitä vähän. Saha seisoi rakennustöiden takia suurimman osan talvesta. Keväällä työolot paranivat, mutta syksyllä työt taas vähenivät, paitsi sahalaitoksessa, joka puutavaramarkkinain maassa yleensä vilkastuttua kävi kevästä lähtien kahdella työvuorolla ja täydellä työvoimalla.

Rakennusteollisuus oli edelleen lamassa. Ainoastaan harvoja uutisrakennuksia rakennettiin. Talvella oli rakennustyöväkeä suuret määrät joutilaana. Erittäin on mainittava, että valtion töistä rautatiellä sekä yleisten rakennusten ylläpidon ja sotalaitoksen töistä oli vähennetty jo edellisen vuoden lopulla verrattain paljon työväkeä ja kun menosäännön vahvistaminen viipyi, pääsivät valtion työt käyntiin vasta keväällä. Silloin elpyi myöskin yksityinen yritteliäisyys. Kuitenkin suoritettiin etupäässä vain korjaustöitä. Kesälläkin oli kuitenkin rakennustyöväkeä, varsinkin aputyöväkeä ja kirvesmiehiä sekä syyskesällä kivityömiehiä ajoittain työttömänä. Osa helsinkiläisestä rakennustyöväestä työskenteli maaseudulla, mutta suurin osa palasi talveksi kaupunkiin.

Sähköliikkeissä oli paremmin töitä kuin rakennus- ja metalliteollisuudessa, mutta tälläkin alalla työskenneltiin tavallista pienemmällä työvoimalla. Useilla helsinkiläisillä liikkeillä oli töitä maaseudulla, joissa osa helsinkiläisistä ammattimiehistä työskenteli.

Ravinto- ja nautintoaineteollisuudessa oli säännölliset työsuhteet leipurinliikkeissä. Karamellitehtaat kävivät myöskin ympäri vuoden, mutta kalliinajan vaikutuksesta tuotteiden menekki oli pienempi kuin normaalioloissa, jonka vuoksi työskenneltiin jonkun verran tavallista pienemmällä työvoimalla. Tupakkatehtaissa ei samoista syistä voitu työskennellä täydellä työvoimalla. Eräs suurempi tehdas seisoi talvella useita kuukausia, josta noin 300 naista edellisen vuoden lopulla ja puheena olevan vuoden alussa tuli työttömäksi. Osa tehtaista kävi ajoittain lyhennetyllä työajalla. Muut tähän ryhmään kuuluvat tehtaat kävivät säännöllisesti, lukuunottamatta kivennäisvesitehtaita, joiden liike on aina talvisin supistettua.

Graafillisessa teollisuudessa useat liikkeet alkupuolella vuotta kävivät joko vähennetyllä työvoimalla tai tavallista rajoitetummalla työajalla. Osa työväkeä siirtyi toisille paikkakunnille. Täällä oli kuitenkin muutamia kymmeniä ammattilaisia työttömänä talvella ja keskikesällä. Syyspuolella työsuhteet paranivat.

Liike-elämälle antoi painostavan leiman kovin kiristyneet raha-olot. Kaupan vapautuminen säännöstelystä lisäsi kyllä tavarain tuontia ulkomailta,

mutta sille pani rajat ulkomaisen valuutan puute ja sen kallistuminen, joten vilkkaampaa elämää ei liikealalla syntynyt. Suurempia häiriöitä ei kuitenkaan tapahtunut, verrattain harvoja vararikkoja ja liikkeiden lopettamisia sattui, mutta useat liikkeet olivat kuitenkin pakotetut supistamaan liikettään ja vähentämään henkilökuntaa, jonka vuoksi varsinkin miespuolisia konttorija liikeapulaisia ja varastomiehiä oli vapaina.

Meri- ja satamaliikenne oli kuitenkin suhteellisesti vilkas. Vaikkakin tuontiliike oli supistettu, oli puutavaran, paperimassan ja paperin sekä voin vienti paljon suurempi kuin edellisenä vuonna. Suotuisain ilmastosuhteiden vuoksi oli laivaliikenne, paikallista liikennettä lukuunottamatta, keskeytettynä vain noin kuukauden päivät, joten satamassa oli töitä osin talvellakin, ja säännöllinen laivaliike saattoi alkaa tavallista aikaisemmin. Tämä suuresti vähensi kaupungissa satama- ja ulkotyöväen työttömyyttä, mikä muuten olisi käynytkin huomattavasti laajemmaksi.

Taloustoimiin, palvelukseen perheisiin ja maatalouspalvelukseen ei ollut riittävästi sopivia tarjokkaita minään muuna aikana vuodesta kuin joulukuussa. Suurin puute oli keväällä ja varsinkin syksyllä, jolloin useita satoja paikkoja kuukausittain jäi täyttämättä. Väikkäkin monet perheet, jotka ennen ovat pitäneet palvelijaa, nykyisin vallitsevissa olosuhteissa ovat pakotetut tulemaan toimeen ilman, toiset niitä vähentämään, ei tämä seikka kyennyt puutetta poistamaan. Yleinen haluttomuus palvelukseen ja pyrkimys siirtymään muille työaloille ei suinkaan ole vähenemässä. Työn puute muilla aloilla pakotti kuitenkin monen ryhtymään palvelukseen. Aputöihin perheissä, kuten siivous- ja pesutöihin, oli aina väkeä saatavissa. Muilla naisten työaloilla, kuten aikaisemmin on mainittu, vallitsi työnpuute, etenkin koski tämä rakennusapureita, metallitehdasapureita, ompelijattaria (talvella), tupakka- ja karamellitehtaalaisia (talvella) sekä kotelotehtaan- ja kirjansitomotyöläisiä (talvella ja keskikesällä).

Työnpuutteen poistamiseksi järjesti kaupungin yleisten töiden hallitus töitä tänä kuten edellisinäkin vuosina, etupäässä kuitenkin välle, joka oli ennestään kunnan töissä. Toimiston välityksellä otettiin näihin töihin vain noin 360 miestä talvella ja 150 miestä syksyllä sekä muutamia kymmeniä naisia. Kunnan hätäaputyöt naisille jatkuivat, ja työskenteli niissä alkupuolella vuotta 353 henkilöä, joita keväällä vähennettiin niin, että heitä vuoden viimeisellä puoliskolla oli 270.

Korkein työttömäin luku kuukausittain. Työsuhteiden valaisemiseksi esitettäköön tässä korkein työttömäin luku kunakin kuukautena yhdellä viikolla:

	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.		Miehiä.	Naisia	Yhteensä.
Tammikuu ..	963	532	1,495	Heinäkuu	324	232	556
Helmikuu ..	1,053	553	1,606	Elokuu	371	343	714
Maaliskuu ..	1,074	543	1,617	Syyskuu	419	397	816
Huhtikuu ..	768	401	1,169	Lokakuu.....	404	410	814
Toukokuu ..	432	330	762	Marraskuu	727	398	1,125
Kesäkuu	335	276	611	Joulukuu	778	363	1,141

Naisiin nähden on mainittava, että yllämainittuihin työttömänä olleiden lukuihin sisältyy myöskin työtä hakeneet palvelijattaret, vaikka näille oli paikkoja, mutta ei heitä vielä oltu ehditty sijoittaa, joten varsinaisten työnpuutteisten naisten luku useina kuukausina oli noin 150—200 pienempi.